

Kytice

z pověstí národních

— pokračování —

Pověsti

PAVEL KOSTKA-PPKPP

Kytice z pověstí národních – pokračování

Žánr: moderní balady, pověsti, folklorní próza,

Autor: Pavel Kostka PPKPP

Rok vydání: 2026

ISBN - 978-80-909936-1-7

Tiráž

Tato kniha je poctou a připomínkou slavného díla *Kytice z pověstí národních* od Karla Jaromíra Erbena. Vznikla jako volné pokračování inspirované jeho poetikou, folklorními motivy, morálním rozměrem a duchovním odkazem české lidové slovesnosti.

Nejedná se o dílo Karla Jaromíra Erbena ani o jeho původní texty.
Všechny příběhy jsou nové a autorsky původní.

Autorem tohoto pokračování je Pavel Kostka PPKPP.

Věnování

Tuto knihu věnuji všem, kdo věří v sílu příběhů, v pravdu, která se rodí z ticha, a v práci, která mění svět.

A také těm, kdo nesou světlo i tehdy, když kolem stojí stín.

Pavel Kostka – PPKPP

Právní ujednání

Tato kniha je autorským dílem a je chráněna právními předpisy České republiky a mezinárodními úmluvami o ochraně autorských práv.

Veškerá práva jsou vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být bez předchozího písemného souhlasu autora **kopírována, šířena, ukládána do vyhledávacích systémů, reprodukována, překládána, upravována, publikována ani jinak využívána**, a to jakýmkoli způsobem, v jakékoli podobě a jakýmkoli prostředkem, ať již elektronickým, mechanickým či jiným.

Tato kniha je **původním autorským dílem** a není dílem Karla Jaromíra Erbena ani neobsahuje jeho původní texty. Inspirace folklorem, poetikou a motivy české lidové slovesnosti je volná a nezasahuje do autorských práv původního díla.

Autor nenese odpovědnost za případné škody vzniklé nesprávným výkladem nebo použitím textu této knihy.

© 2026 Pavel Kostka PPKPP Všechna práva vyhrazena.

Anotace: Kytice z pověstí národních – pokračování

Kytice z pověstí národních – pokračování je novodobá sbírka balad a pověstí, která navazuje na duchovní odkaz Karla Jaromíra Erbena, ale kráčí vlastní cestou. Pavel Kostka PPKPP v ní otevírá svět, kde se staré hříchy vracejí jako stíny, kde pravda má svou cenu a kde lidské činy zanechávají stopy hlubší než kroky v hlíně.

V jednotlivých příbězích se setkáváme s vesnicí, která stojí na hranici mezi světlem a temnotou. Brána, pramen, lucerna i kámen přísahy se stávají symboly lidského svědomí, paměti a odpovědnosti. Každá kapitola odkrývá další vrstvu tajemství, starých vin i nových nadějí. Postavy se učí, že spravedlnost není trest, ale práce. Že odpuštění není zapomenutí, ale rozhodnutí. A že společenství může přežít jen tehdy, když se pravda promění v čin.

Sbírka přináší atmosféru českého folkloru, morální hloubku balad a poetiku, která ctí tradici, ale zároveň mluví k dnešnímu čtenáři. Je to kniha o vině a nápravě, o světle a stínu, o lidech, kteří se učí nést své příběhy společně.

Obsah

Kytice z pověstí národních – pokračování

Autor: Pavel Kostka PPKPP

Tiráž

Věnování

Právní ujednání

Anotace: Kytice z pověstí národních – pokračování

Kapitola 1: Ztracená lucerna

Kapitola 2: Stín nad mlýnským kolem

Kapitola 3: Hlas v potoce

Kapitola 4: Zvuk zvonu

Kapitola 5: Noční host

Kapitola 6: Nářek žita

Kapitola 7: Zrcadlo v stodole

Kapitola 8: Plamen v peci

Kapitola 9: Stará cesta

Kapitola 10: Návrat látky

Kapitola 11: Návrat stínů

Kapitola 12: Jméno ve svitku

Kapitola 13: Kořen

Kapitola 14: Kořen vytržen

Kapitola 15: Brána pravdy

Kapitola 16: Brána a ticho

Kapitola 17: Stín nad Bránou

Kapitola 18: Stín a světlo

Kapitola 19: Zima

Kapitola 20: Závěrečný kruh

Poděkování a závěrečné slovo

Poznámka autora

Kapitola 1: Ztracená lucerna

Ve vsi, kde se políčka skláněla k řece jako unavené hlavy a kde stavení držela tmu jako stará matka drží své děti, žil mládenec jménem Jarek. Byl to člověk pracovitý, ale srdce měl těžké od věcí, které neřekl nahlas, a ruce měl zvyklé na práci, která neodpouští. Jedné noci, když měsíc byl jen tenký střípek na nebi a vítr šeptal mezi stromy staré příběhy, přišla do vsi cizinka s lucernou, jež zářila zvláštním, modravým světlem.

Lucerna nebyla obyčejná, její plamen nehasl větrem ani deštěm, a kdo se podíval do jejího skla, spatřil v něm obrazy, které nebyly z tohoto světa. Cizinka nabízela lucernu za práci, za kus chleba, za nocleh, ale také za něco, co se nedá spočítat v penězích. Říkala, že lucerna ukáže pravdu těm, kdo se bojí, a že pravda má svou cenu.

Jarek, který nesl v srdci tíhu jedné staré viny, tu noc nespál. Vzpomínal na den, kdy v mládí v hněvu a pýše přehodil přes plot sousedovu krávu, která se zranila a později uhynula. Nikomu to neřekl, jen si to nosil v sobě jako kámen. Když uviděl lucernu, pocítil, že by mohl spatřit, co se stalo, a možná najít odpuštění. Cizinka mu nabídla, že lucernu půjčí na jednu noc, že ukáže pravdu, ale že pravda se nevrací bez následků. Jarek souhlasil, protože tíha viny byla těžší než strach z následků.

Když lucerna stála uprostřed Jarkova stavení, světlo se rozlilo po stěnách a v jeho skle se zjevily obrazy. Nejdřív se ukázaly scény z dětství, matčiny ruce, otcův smích, vůně sena a chleba. Pak se obraz stočil k onomu dni, kdy kráva přestala žrát a ležela v koutě, a Jarek viděl sám sebe, jak v hněvu zatáhl plot a jak se mu smysly zatemnily. Viděl, jak soused plakal, jak žena v domě volala o pomoc a jak on sám utekl do noci. Lucerna ukázala mu i to, co sám zapomněl, drobné věci, které tvoří vinou síť: slova, která neřekl, pohledy, které neodvrátil, a lhostejnost, která se stala rozhodnutím. Jarek cítil, jak se mu srdce svírá, a chtěl křičet, ale z úst mu vycházelo jen tiché prosby.

Cizinka stála v rohu a její oči byly jako dvě studny, do kterých se nedalo nahlédnout. Když lucerna ukázala vše, co měla ukázat, řekla Jarkovi, že pravda je nyní jeho, že ji může nést, ale že ji musí také vyrovnat. Mluvil o tom, že každý čin má svou váhu a že vesnice je jako váha, která se

vyrovnává sama, když lidé přiznají, co skrývají. Jarek se ptal, jak může napravit to, co se stalo, a cizinka mu odpověděla, že náprava není vždy v tom, co vrátíme, ale v tom, co dáme. Že někdy je třeba obětovat něco, co máme rádi, aby se uvolnil prostor pro odpuštění. Jarek si vzpomněl na starý sad, kde rostla jabloň, kterou miloval, a která mu připomínala matčinu tvář. Rozhodl se, že obětuje jabloň, že ji vykácí a z popela udělá něco, co pomůže těm, kterým ublížil.

Ráno vesnice našla jabloň pokácenou a u jejího kmene hromádku uhlí a popela. Jarek pracoval dnem i nocí, aby z popela vytvořil hnojivo, aby políčka, která kdysi patřila sousedovi, opět rodila. Pomáhal lidem, opravoval ploty, nosil vodu nemocným, a přitom mlčel o tom, co ho tížilo. Lidé si všimli jeho změny, někteří mu poděkovali, jiní jen pokývali hlavou, ale nikdo neznal celý příběh. Cizinka zmizela stejně náhle, jako přišla, a lucerna zůstala prázdná, její plamen uhasl a sklo zůstalo chladné. Časem se zdálo, že vesnice zapoměla, že se rovnováha vrátila. Políčka rodila, lidé se smáli, a Jarek našel v práci jakési utišení. Ale v noci, když měsíc byl opět tenký střípek, slyšel v dálce zvuk, který mu připomínal kroky krávy, a v tom zvuku se ozývalo i něco jiného, něco jako volání. Šel ven a uviděl stín, který se vznášel nad polem, a v tom stínu se zjevila postava souseda, který kdysi plakal. Postava se mu podívala do očí a v jejím pohledu nebylo hněvu, bylo tam jen smutek a prosba. Jarek padl na kolena a prosil o odpuštění, a v tom okamžiku pocítil, jak se mu z těla uvolňuje tíha, jako by někdo sundal z ramen těžký plášť. Ale rovnováha má své zákony a vesnice si žádá, aby se dluh splatil. Následujícího dne se u Jarkova domu objevila nemoc, která vzala jeho matku. Lidé říkali, že to je trest, že osud vyrovnal účet, a Jarek cítil, že jeho oběť nebyla dostatečná. V noci, když seděl u postele matky, vzpomněl na lucernu a na slova cizinky, že pravda má svou cenu. Vzpomněl si na to, co mu řekla o dávání a o tom, že někdy je třeba obětovat to, co máme nejdražší. Vzpomněl si na jabloň a na to, jak z popela vzniklo něco nového. Když matka zemřela, Jarek pochopil, že odpuštění není vždy osvobození od bolesti, že někdy je to jen cesta, která vede skrze utrpení k pochopení. Na hřbitově, kde se země chvěla pod kroky lidí a kde vítr nosil vůni sena a kadidla, položil Jarek u hrobu matky kus skla z lucerny, který našel schovaný v truhle. Sklo bylo

chladné, ale v něm se zračily obrazy, které už nebyly tak ostré jako dřív. Jarek položil sklo do země a řekl tiše, že přijímá svůj úděl, že bude žít tak, aby jeho činy byly světlem pro ostatní. Vesnice se pomalu učila žít s tím, co se stalo, a příběh o lucerně se stal jedním z těch, které se šeptají u pecí, když noc je hluboká a lidé se bojí pravdy. A tak zůstalo, že pravda přišla, byla spatřena a zaplácena, a že v srdcích lidí zůstala jiskra, která může buď zahřát, nebo spálit.

Kapitola 2: Stín nad mlýnským kolem

Když se po pohřbu Jarkovy matky vrátila vesnice do svých starých rytů, zdálo se, že noc nese méně šepotu a více práce. Mlýn u řeky točil své kolo pomalu jako by si pamatoval všechny příběhy, které v sobě nosil. Mlýn byl místo, kde se mlela pšenice a kde se míchaly osudy. Tam žil mlynář Václav, muž s tváří jako vyhlazené dřevo a s rukama, které znaly sílu vody i kamene. Václav byl muž spravedlivý a přísný, ale v jeho domě se šeptalo, že i on má svůj stín. Ten stín nebyl z masa a kostí, byl to stín rozhodnutí, které učinil před mnoha lety, když v mládí vyměnil pravdu za zisk a za ticho. Od té doby mu srdce občas ztěžklo jako mlýnský kámen a v noci slyšel, jak voda zpívá písňe o tom, co bylo skryto.

Jednoho večera, když měsíc byl plný a voda v řece se leskla jako stříbro, přišla do mlýna dívka s očima tmavými jako studna. Jmenovala se Anka a byla dcerou souseda, jehož kráva před lety uhynula. Anka přišla tiše, s kroky, které nebudily prach, a v rukou nesla kus skla z lucerny. Sklo bylo matné a chladné, ale v jeho hloubce se občas mihla jiskra. Anka hledala práci a hledala pravdu. Věděla, že Jarek nese vinu, ale věděla také, že vesnice nese víc než jeden dluh. Přišla k Václavovi, protože mlýn byl místem, kde se mlelo zrno i slova, a doufala, že mlýn jí dá práci a mlýn jí dá slyšení.

Václav ji přijal, dal jí místo u kola a dal jí chleba. Anka pracovala pilně a mlýn se brzy stal místem, kde se lidé scházeli nejen kvůli mouce, ale i kvůli slovům. Lidé nosili své starosti k mlýnu jako by tam voda uměla smýt i vinu. Anka však nosila sklo z lucerny skryté v zástěře a v noci, když mlýn ztichl, vyndávala ho a dívala se do jeho hloubky. Viděla v něm obrazy, které nebyly jen Jarkovy. Viděla tváře, které se v mlýnském

světlo měnily, viděla staré křivdy, které se táhly jako kořeny pod zemí, viděla slova, která nebyla pronesena, a činy, které byly zapomenuty. A čím více viděla, tím více cítila, že pravda je jako voda. Když ji pustíš, teče a nenajdeš ji zpět.

Jedné noci, když voda hučela a měsíc se ztrácel za mraky, přišel do mlýna starý poutník. Byl to muž s plnovousem bílým jako pára nad vodou a s očima, které viděly dál než ostatní. Poutník se zastavil u kola, položil ruku na dřevo a řekl, že hledá místo, kde by mohl spočinout. Václav mu dal kout a Anka mu přinesla teplou kaši. Poutník se díval na sklo z lucerny a jeho pohled se zastavil. Poznal sklo, poznal jeho prázdnotu a poznal cenu, kterou pravda žádá. Mluvil málo, ale když promluvil, jeho slova byla jako kameny vržené do vody. Řekl, že lucerna byla kdysi světlem, které ukazovalo cestu zbloudilým duším, ale že světlo se může stát i zbraní, když ho lidé používají k tomu, aby si ulevili na úkor druhých. Řekl, že pravda bez milosrdenství je jako mlýn bez vody. A pak se zeptal Anky, proč nese sklo a co s ním chce udělat.

Anka mu vyprávěla o Jarkovi a o tom, jak lucerna ukázala jeho vinu. Vyprávěla o jabloni, o popelu a o tom, jak Jarek ztratil matku. Poutník poslouchal a pak řekl, že pravda je dar, ale i břemeno. Řekl, že někdy je třeba pravdu sdílet, aby se dluh rozložil mezi více srdcí, a jindy je třeba ji skrýt, aby se nezranila nevinná duše. Anka cítila, jak se jí v hrudi mísí touha po spravedlnosti a strach z následků. Chtěla, aby Jarek přiznal, ale zároveň nechtěla, aby jeho přiznání zničilo vše, co zůstalo dobré. Poutník jí poradil, aby hledala rovnováhu, aby pravdu nesla jako semeno, které se musí zasadit do půdy, ne jako oheň, který spálí vše kolem.

Mezitím se ve vesnici začaly dít věci, které se nedaly vysvětlit jen lidskou rukou. Políčka, která Jarek hnojl z popela, začala nést bohatou úrodu, ale u některých stavení se objevily stopy nočních návštěv. Lidé nacházeli u svých prahů malé hromádky popela a u nich drobné předměty, které jim připomínaly staré časy. Někdo našel starý prsten, někdo našel kus látky, který patřil dávno zemřelému. Lidé si začali šeptat, že lucerna neodešla, že její sklo se rozptýlilo a že pravda se šíří jako semeno. Někteří se radovali, že se dluhy vyrovnávají, jiní se báli, že se jejich tajemství vynoří jako stíny z vody.

Václav, který byl svědkem těchto změn, cítil, jak se mu v srdci rodí rozhodnutí. Viděl, jak Anka nosí sklo a jak poutník mluví o rovnováze. Pochopil, že mlýn není jen místem mletí zrna, ale i místem, kde se mluví pravda. Rozhodl se, že otevře dveře mlýna v noci a pozve vesničany, aby přišli a vyprávěli. Nechtěl, aby to bylo soudní shromáždění, nechtěl, aby to bylo místo k obviňování. Chtěl, aby to bylo místo, kde se pravda promění v práci, kde se slova promění v činy. A tak jedné noci, když měsíc byl opět plný, rozsvítil v mlýně lampu a vyvěsil na dveře kus látky, který znamenal svolání.

Lidé přišli pomalu, nejdříve ti, kteří měli málo co skrývat, pak ti, kteří měli více. Jarek přišel také. Stál v rohu a jeho oči byly jako dvě studny, do kterých se nedalo nahlédnout. Anka položila sklo na stůl a poutník stál vedle něj. Václav promluvil a řekl, že každý má právo mluvit a že každý má povinnost naslouchat. Začalo se vyprávět. Některý příběh byl krátký a prostý, jiný byl dlouhý a plný bolesti. Lidé mluvili o krávách, o ztracených dětech, o slovech, která zranila, o slibech, které nebyly dodrženy. A když přišla řada na Jarka, vstal a mluvil. Nevyprávěl vše do posledního detailu, ale přiznal, že udělal chybu, že zranil a že se snažil napravit. Nežádal o odpuštění jako o právo, žádal o možnost žít tak, aby jeho činy byly jiné.

Když Jarek mluvil, sklo z lucerny se zablesklo a v jeho hloubce se objevila postava matky, která se usmívala. Nebyla to vidina, která by měla moc zranit, byla to vzpomínka, která léčila. Lidé v mlýně pocítili, že pravda, když je sdílena s pokorou, může být lékem. Někteří plakali, někteří mlčeli, ale nikdo neodcházel stejný. Poutník se usmál a řekl, že rovnováha se začala vracet, ale že cesta ještě není u konce. Sklo z lucerny zůstalo v mlýně jako připomínka, že pravda je dar a že mlýn je místo, kde se dělí chleba i břemena.

A tak se stalo, že mlýn se stal srdcem vesnice. Lidé tam nosili své příběhy jako obilí, které se musí očistit a rozemlít, aby se z něj stal chléb. Anka zůstala u kola a sklo schovala do truhly, ale ne proto, aby ho skryla, nýbrž proto, aby ho chránila. Václav se stal mužem, který naslouchal, a Jarek našel práci, která mu dávala smysl. Poutník zmizel stejně tiše, jako přišel, ale jeho slova zůstala. A v noci, když voda hučela a měsíc se ztrácel za mraky, zdálo se, že stín nad mlýnským kolem se

zmenšil. Přesto každý věděl, že stíny nikdy nezmizí úplně. Jen se naučíme žít s jejich přítomností a pěstovat světlo, které je nezničí.

Kapitola 3: Hlas v potoce

Po nocích, kdy se mlýnské kolo točilo tišeji než dřív a lidé v chalupách spali s očima plnými snů i starostí, přišla do vesnice nová změna, která nebyla slyšet na první pohled. Byla to změna, jež se plížila jako mlha po ránu, pomalá a neodbytná, a přinášela s sebou hlasy, které se zdály být starší než samotné domy. Z těch hlasů se zrodil příběh, který se dotýkal všech, kdo žili u řeky, a který spojil osudy Jarka, Anky, Václava a poutníka do jedné nitě, jež se stáčela k místu, kde voda zpívá nejhlasitěji.

U potoka, který se klikatil za mlýnem a který nosil kameny jako tajemství, bydlela stará žena jménem Maruška. Maruška byla bylinkářka a vypravěčka, její ruce znaly lék z kořene i z listu a její hlas uměl utiшит plačící dítě i rozhněvaného muže. Měla chaloupku u vody, kde sušila byliny a kde visely na stěnách staré fotografie, které nikdo nečetl, ale které měly v sobě cosi z minulosti. Maruška znala příběhy o lucerně a o mlýně, znala i jméno poutníka, který jednou prošel vesnicí a zanechal za sebou slova, jež se stala pravidlem. Když se dozvěděla, že sklo z lucerny spočívá v truhle v mlýně, cítila, že se něco chystá, že se pravda, která byla jednou odhalena, teď hledá nové cesty.

Jednoho rána, když rosa ještě ležela na trávě jako stříbrné nitě, našla Maruška u břehu potoka malý kámen s vyrytým znakem. Znak byl starý, jako by patřil k době, kdy lidé ještě věřili v jiné zákony. Kámen ležel na místě, kde voda obvykle zpomalovala, a kolem něj byly stopy drobných nožiček, jako by tam někdo v noci přinesl něco, co nemělo být nalezeno. Maruška vzala kámen do dlaní a ucítila, jak jí přes prsty proběhne chlad, který nebyl z venku. V tom chladném doteku zaslechla slabý hlas, jako by potok sám promlouval. Hlas byl tichý, ale jasný, a říkal: „Hledej tam, kde se zrcadlí měsíc a kde se stíny setkávají.“

Maruška věděla, že to není obyčejný kámen. Vzpomněla si na slova poutníka, že pravda je semeno, které se musí zasadit do půdy, a že někdy voda nese to, co lidé ztratili. Rozhodla se, že půjde k mlýnu a promluví s Václavem. Cestou potkala Anku, která nesla pytel mouky a v očích měla světlo, které se zdálo být klidnější než dřív. Anka se

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Kytice z pověstí národních – pokračování.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.